

Positie van het Militair Gezag

De gehele augustusmaand door bleef de positie van het Militair Gezag zwevende, vooral omdat nog steeds niet vaststond wie ten tijde van de bevrijding als Chef-Staf zou fungeren; kolonel Kruls die de organisatie sinds begin '43 had opgebouwd, was niet meer dan hoofd van het Bureau Militair Gezag van het departement van oorlog, maar de koningin had keer op keer tegen de verantwoordelijke minister, van Lidth, gezegd dat zij er niet aan dacht, Kruls tot Chef-Staf te benoemen.

Los daarvan tekende zich ook in de ministerraad opnieuw oppositie tegen het gehele instituut van het Militair Gezag af. Van den Tempel wilde er sinds lang niets van weten en Albarda die aan van den Tempel bij zijn eerder verzet geen steun had verleend, ging nu het oor lenen aan zijn partijgenoot Sluijser (functionaris van de Regeringsvoorlichtingsdienst, tevens lid van de Buitengewone Raad van Advies) die aan van den Tempel en hem eind juli of begin augustus had geschreven, dat Kruls 'uilskuikens en imbecielen' voor de functie van Militair Commissaris had uitgekozen en dat hij 'de zekerheid (had), zonder dat ik een direct bewijs kan leveren, dat bewust en opzettelijk sociaal-democraten uit het MG geweerd zijn'¹; de bewering was onjuist (in ons vorige deel wezen wij er op dat Kruls begin '43 een beroep had gedaan op de twee sociaal-democratische ministers, partijgenoten te noemen die voor een functie in het Militair Gezag in aanmerking kwamen, en dat zij aan dat beroep geen gehoor hadden gegeven) maar ging er bij Albarda als gesneden koek in. Deze had bovendien eind juli vernomen dat het Militair Gezag buiten hem, de minister van waterstaat, om een uiterst alarmerend rapport had opgesteld over mogelijke nieuwe Duitse inundaties in het westen van Nederland, 'gaat het niet er op gelijken', schreef hij op 9 augustus aan van Lidth, 'alsof te Londen twee Nederlandse regeringen bestaan: de wettige Nederlandse regering, die wordt voorbijgegaan, en een regering van het nog onbevoegde Militair Gezag, die haar eigen weg gaat?'² Vijf dagen later liet hij hier een tweede brief op volgen³ waarin hij (op grond van Sluijsers inlichtingen) twijfel uitte of voor 'verscheidene gewichtige posten' de goede mensen waren uitgekozen en aankondigde dat hij de

¹ Brief z.d. (eind juli of begin aug. 1944) van M. Sluijser aan Albarda en van den Tempel (Collectie-M. Sluijser, I (RvO)). ² Brief, 9 aug. 1944, van Albarda aan van Lidth (AOK, map stukken betr. het *Netherlands Office for Relief and Rehabilitation*).

³ Tekst: *Eng.*, dl. V b, p. 353.